

Projectplan Proeftuin 'Inspiratie voor Inclusie'

SWV Utrecht PO

1. Inleiding

De missie van SWV Utrecht PO is passend basisonderwijs mogelijk maken zonder thuiszitters. Passend onderwijs betekent dat ieder kind recht heeft op een passende onderwijsplek en passende ondersteuning, zo thuisnabij als mogelijk, zodat ieder kind zich ononderbroken en optimaal kan ontwikkelen. Daarbij onderschrijven wij de behoefte naar meer inclusie. Bij inclusiever onderwijs staan scholen steeds beter klaar voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, en worden er dus passende onderwijsplekken zo thuisnabij als mogelijk gecreëerd. In Nederland is inclusiever onderwijs op dit moment nog niet vanzelfsprekend, ook niet in Utrecht. We zien dat scholen niet altijd weten wat inclusiever onderwijs is of hoe zij dit kunnen vormgeven. Wel zien we al mooie inclusieve voorbeelden op leerlingniveau en zien we gemotiveerde schoolleiders en intern begeleiders (IB'ers) met een hart voor inclusie. In deze voorbeelden en deze motivatie ligt een kans die we samen kunnen pakken om de beweging naar inclusie op gang te brengen en dat willen we doen aan de hand van de proeftuin 'Inspiratie voor Inclusie'.

In de proeftuin 'Inspiratie voor Inclusie' (vanaf nu: de proeftuin) faciliteert SWV Utrecht PO in schooljaar 2021-2022 een professionele leergemeenschap rondom het thema 'inclusiever onderwijs' voor gemotiveerde duo's van schoolleiders en IB'ers. Aan de hand van de leervragen van de deelnemende schoolleiders en IB'ers zal er een programma op maat worden gemaakt, waarin zij onder andere inspiratie op zullen doen bij de al meer inclusieve scholen in Nederland. Door gesprekken, werkbezoeken en kennisdeling zullen de schoolleiders en IB'ers meer duidelijkheid krijgen over inclusiever onderwijs en de te zetten stappen in de vormgeving hiervan. SWV Utrecht PO trekt hierbij mee op en neemt naast de faciliterende rol ook een lerende rol aan, zodat we gezamenlijk de nodige stappen kunnen zetten naar inclusiever onderwijs.

Tijdens de proeftuin willen we activiteiten en gesprekken faciliteren die de deelnemers *versterken* in wat ze al doen, waarbij de deelnemers *verbinden* met elkaar en met het veld en inspireren we elkaar om te *vernieuwen*, zodat inclusiever onderwijs mogelijk wordt. In deze ontdekkingsstocht delen we de verhalen die we tegenkomen, met elkaar en met het veld. Verhalen over waar we trots op zijn, over wat lastig is, waar kansen liggen en welke stappen we willen vieren met elkaar. Door een groep voorlopers te creëren en verhalen breed te delen, stimuleren we de beweging naar inclusiever onderwijs van de scholen in Utrecht.

2. Doel en resultaat

Versterken

De deelnemers van de proeftuin weten wat inclusiever onderwijs is, wat zij hierin zelf al doen en hoe zij dit kunnen versterken. SWV Utrecht PO leert mee hoe we onze rol hierin het beste kunnen pakken.

Verbinden

De deelnemers van de proeftuin vormen een professionele leergemeenschap, waarin zij kunnen leren van elkaar, elkaar kunnen steunen en successen kunnen delen en vieren. Verhalen uit de proeftuin worden gedeeld binnen SWV Utrecht PO, zodat ook andere scholen en kernpartners in verbinding met het thema inclusie raken.

Vernieuwen

De deelnemers van de proeftuin onderzoeken nieuwe mogelijkheden om inclusiever onderwijs vorm te geven op hun eigen school. SWV Utrecht PO leert hierin mee.

3. Werkwijze

Onderzoeksopzet & projectplan maken (maart – mei 2021)

Bij SWV Utrecht doen we graag gewoon wat nodig is. Om te kunnen doen wat nodig is, zorgen we ook dat we weten wat nodig is. Daarom wordt de proeftuin vormgegeven en gevolgd door wetenschappelijk onderzoek door Lisa van Schijndel, consultant passend onderwijs en onderzoeker vanuit de postmaster tot schoolpsycholoog van RINO Amsterdam. Professor Dolf van Veen, internationaal onderzoeker en aanjager van inclusief onderwijs, is betrokken bij zowel het vormgeven van het onderzoek als de proeftuin. Vanuit SWV Utrecht PO zijn Diète de Vos, kernteamlid, en Anne-Marthe van Sigmond, themaverbinder Onderwijs & Jeugdhulp, betrokken bij de vormgeving en uitvoering van de proeftuin. Aan de hand van literatuurstudie en brainstormsessies is huidig projectplan en een onderzoeksopzet gemaakt.

Werving & selectie deelnemers (mei – sept 2021)

Tien duo's van schoolleiders en IB'ers (in totaal 20 deelnemers) van basisscholen die onder SWV Utrecht PO vallen, zullen worden geworven via de beleidsgroep van SWV Utrecht PO. Hierbij wordt de uitvraag gedaan naar schoolleiders en IB'ers die gemotiveerd zijn om inclusiever onderwijs mogelijk te maken, maar nog niet goed weten hoe ze dit moeten doen en graag geïnspireerd willen worden. Zie 'toelichting werving & selectie' (punt 4).

Vorbereiding proeftuin (oktober/december 2021)

Als de deelnemers bekend zijn, wordt hen gevraagd aan te geven wat zij al weten en wat hun leervragen zijn over het thema inclusief onderwijs en hoe dit vorm te geven (zie bijlage 1). Aan de hand hiervan zal een rijk programma worden gecreëerd. Dit programma zal worden teruggekoppeld aan de deelnemers, waarna hen wordt gevraagd om drie doelen te stellen die zij willen bereiken tijdens de proeftuin.

Uitvoering proeftuin (januari 2021 – juli 2022)

De proeftuin zal bestaan uit verschillende inspiratie-activiteiten, zoals werkbezoeken, gesprekken en kennisdeling. Hierbij wordt een professionele leergemeenschap gevormd door de deelnemers. Vanuit SWV Utrecht PO wordt dit gefaciliteerd door Lisa van Schijndel en Diète de Vos, met advies vanuit Dolf van Veen. Tijdens de proeftuin zullen verhalen worden gedeeld vanuit de deelnemers aan het veld, via kanalen als de nieuwsbrief van het SWV.

Na de proeftuin (augustus/september 2022)

Als de proeftuin is beëindigd, zal er nogmaals aan de deelnemers worden gevraagd om aan te geven wat zij weten over inclusief onderwijs en hoe dit vorm te geven. Ook zullen zij reflecteren op hun leerdoelen. De informatie zal worden geanalyseerd en worden weergegeven in een onderzoeksrapport en beleidsnotitie. Resultaten en ervaringen zullen intern en extern breed worden gedeeld om de inclusieve olievlek haar werk te laten doen.

4. Toelichting werving & selectie

Voor wie is de proeftuin bedoeld?

De proeftuin 'Inspiratie voor Inclusie' is bedoeld voor schoolleiders en IB'ers (in duo's, vanuit dezelfde school), die zin hebben om inspiratie op te doen over inclusiever onderwijs en hoe men dit vorm kan geven. Zij hebben een positieve kijk op inclusie, maar weten nog niet precies welke stappen handig en nodig zijn om hierin als school te ontwikkelen. Zij willen een professionele leergemeenschap te vormen in schooljaar 2021-2022, op werkbezoek te gaan bij scholen in Nederland die al inclusief werken en hebben zin om te leren van elkaar en van verschillende experts op het gebied van inclusiever onderwijs.

Wat brengt de proeftuin de deelnemers?

- Een professionele leergemeenschap van verschillende schoolleiders en IB'ers in Utrecht, waarbij gezamenlijk inspiratie wordt opgedaan over inclusiever onderwijs. Deze inspiratie wordt vergaard door schoolbezoeken, trainingen, college, gesprekken met elkaar en met belangrijke partners in het veld. Deze maandelijkse bijeenkomsten worden gefaciliteerd vanuit SWV Utrecht PO.
- Als bekostiging voor de gemaakte uren voor de deelnemende schoolleiders en IB'ers wordt per deelnemende school €1.250,- toegekend vanuit SWV Utrecht PO. Dit bedrag is gebaseerd op de inzet van één dagdeel per maand door de schoolleider en de IB'er voor een periode van 6 maanden.

Wat vraagt de proeftuin van de deelnemers?

- Een tijdsinvestering tijdens de proeftuin in schooljaar 2021-2022. Deelnemers investeren eigen tijd in de inspiratiebezoeken en gesprekken in de professionele leergemeenschap. Er wordt gericht op één dagdeel per maand bijeenkomen, offline wanneer dat kan en online wanneer dat nodig is.
- Deelname aan het onderzoek dat de proeftuin ondersteunt. Dit zal het schrijven van een betoog naar aanleiding van een aantal open vragen zijn (zie bijlage 1), het opstellen van eigen leerdoelen en het invullen van een vragenlijst. Dit alles zal vóór het begin van de proeftuin én na afloop gevraagd worden.
- Akkoord voor deelname vanuit het betrokken bestuur.

Verloop werving & selectie

<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Toelichting</i>
20 mei 2021	Werving deelnemers via beleidsgroep	Beleidsgroepleden doen uitvraag bij hun scholen; welke duo's van schoolleiders en IB'ers willen inspiratie over inclusiever onderwijs en hoe dit vorm te geven en hierin een professionele leergemeenschap vormen?
17 september 2021	Deadline aanmelding informatieavond proeftuin.	Geïnteresseerde duo's van schoolleiders en IB'ers kunnen zich aanmelden voor de informatieavond door vóór 17 september 2021 een korte motivatie voor de deelname aan de proeftuin te sturen aan facilitators Lisa van Schijndel (lisavanschijndel@swvutrechtpo.nl) en Diète de Vos (dietedevos@swvutrechtpo.nl).
20 september 16:00-17:00 & 21 september 20:00-21:00	Informatiebijeenkomst voor geïnteresseerden in de proeftuin.	Tijdens deze online informatiebijeenkomsten zal er meer uitleg worden gegeven over de proeftuin en is er gelegenheid voor vragen. Geïnteresseerden kunnen zich opgeven voor één van beide momenten, de informatie die gegeven wordt is hetzelfde. Daarbij wordt geadviseerd dat beide geïnteresseerden (zowel de schoolleider als de IB'er) deelnemen

		aan een van de informatiebijeenkomsten zodat in goed overleg een beslissing kan worden door de duo's om wel of niet deel te nemen.
5 oktober 2021	Deadline aanmelding proeftuin.	Geïnteresseerde duo's kunnen zich aanmelden voor de proeftuin door vóór 5 oktober 2021 een motivatie en een situatieschets van de school te sturen aan facilitators Lisa van Schijndel en Diète de Vos. Voorwaarde voor aanmelding is akkoord van het betrokken schoolbestuur.
11-13 oktober 2021	Gesprekken n.a.v. aanmelding.	De facilitators vanuit het SWV zullen in gesprek gaan met de schoolleiders en IB'ers die zich aangemeld hebben om samen wensen, verwachtingen en mogelijkheden te onderzoeken.
25 oktober 2021	Selectie deelnemers.	Op basis van deze gesprekken, van geografische spreiding over de stad en van een redelijke spreiding over de schoolbesturen wordt door de facilitators een aanbevolen selectie van deelnemers aangedragen aan directeur Jetta Spaanenburg, die vervolgens besluit wie deelnemen aan de proeftuin in 2021-2022. Alle schoolleiders en IB'ers die zich aangemeld hebben zullen telefonisch op de hoogte gesteld worden van de selectie.

Bijlage 1. Open vragenlijst

Vóór het begin van de proeftuin wordt aan de deelnemers gevraagd om een open vragenlijst over inclusief onderwijs te beantwoorden in schrift. Naar aanleiding van deze schriftelijke betogen wordt de proeftuin vormgegeven. Na de proeftuin wordt de deelnemers gevraagd op het door hen eerder opgestelde betoog te reflecteren, met als doel om te kijken of de visie naar inclusie veranderd is tijdens de proeftuin. Onderstaande vragen worden hierbij gesteld aan de deelnemers.

Vragen alleen vóór de proeftuin:

- Wat zou je willen leren in de proeftuin? / Wat vraag je je af over inclusiever onderwijs?
- Wat kom je brengen in de proeftuin? / Heb je iets dat je in wil brengen in de professionele leergemeenschap?
- Heb je zelf een inclusievere school in gedachte waar je graag een inspiratiebezoek aan zou willen brengen?
- Wat doe je zelf al op inclusief gebied waar je trots op bent?

Vragen bij zowel vóór als na de proeftuin:

- Wat versta je onder inclusie?
- Wat versta je onder inclusiever onderwijs?
- In hoeverre is er op jullie school sprake van een inclusieve cultuur?
- In hoeverre is er op jullie school sprake van inclusief beleid?
- In hoeverre is er op jullie school sprake van een inclusieve praktijk?
- Wat voor hindernissen en mogelijkheden zie je in de weg naar inclusie op jouw school/in jouw praktijk?
- Wat zijn jouw persoonlijke werkpunten als schoolleider/IB in het inclusiever maken van het onderwijs?
- Wat zijn de werkpunten voor jouw school in het inclusiever maken van het onderwijs?